

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ข้อมูล ณ วันที่.....๑๗.....เดือน.....มิถุนายน...พ.ศ...๒๕๖๔.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายสวัสดิ์ ชีพนรินทร์.....
 ๒. เลขประจำตัวประชาชน
 ๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ...๑๔๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี.....
โทรศัพท์๐๘๐-๖๕๔๙๒๗๕.....Facebook Line๐๘๐-๖๕๔๙๒๗๕.....
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๐
 ๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
 ๕. ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น.....
สถาบันการศึกษา
คณะ/สาขาวิชา
 ๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
 ๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๑๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี
 ๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๑.....
- ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)**
๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....
 ๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
แปลงเรียนรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว และเพิ่มมูลค่าสินค้าข้าว

ภาพที่ ๑ แปลงเรียนรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๗.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ ๑ : การใช้เทคโนโลยีการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง

ฐานการเรียนรู้ ๒ : การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ฐานการเรียนรู้ ๓ : การใช้สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์ และสมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ฐานการเรียนรู้ ๔ : การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ฐานการเรียนรู้ ๕ : การเลี้ยงเป็ดเทศ

ฐานการเรียนรู้ ๖ : การเลี้ยงปลาเบญจพรรณ

ฐานการเรียนรู้ ๗ : เกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

ภาพที่ ๒ ฐานเรียนรู้ ศพก. อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

การลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

(๑) เกษตรทฤษฎีใหม่ (เศรษฐกิจพอเพียง)

(๒) เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

การใช้สารชีวภาพ/ชีวภัณฑ์ และสมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. คือ การทำเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรที่สนใจได้เข้ามาเรียนรู้จากแปลงเรียนรู้ในพื้นที่จริง และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง การทำเกษตรผสมผสานสามารถทำให้เราลดต้นทุน เพิ่มรายได้ในครัวเรือน โดยในหลักสูตรจะประกอบด้วย การควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) การใช้สารชีวภาพชีวภัณฑ์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด จะมีการเสนอความคิดและวิธีการต่าง ๆ ผ่านการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด โดยในแต่ละอำเภอจะเสนอปัญหา และแนวทางความต้องการไปยังตัวแทนที่เข้าร่วมประชุมในระดับจังหวัดต่อไป

ภาพที่ ๓ การประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ หน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมวางแผนและสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีการประชุมวางแผนร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ เพื่อยกระดับความรู้และทักษะของเกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรมเกษตร สนับสนุนเกษตรกรให้มีการลดต้นทุน และมีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างเครือข่าย

เกษตรกรต้นแบบ มีการสาธิตและแปลงเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่และนอกพื้นที่ที่มีความสนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ จากพื้นที่จริง

ภาพที่ ๔ การประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ เช่น แปลงใหญ่ ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ได้รับการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานภาคีต่าง ๆ ในด้านการทำการเกษตร ทำให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ จึงมีความคิดว่าควรจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ เป็นการลดต้นทุน ลดแรงงาน เพิ่มรายได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนมาใช้หลักวิชาการให้มากขึ้น จะได้ช่วยลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และปัญหาด้านอายุที่มากขึ้นทำให้ไม่แข็งแรงเหมือนเดิมจึงต้องมีการพึ่งเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้มากขึ้น เช่น รถไถตีดิน โดรนการเกษตร เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยทุ่นแรง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใช้พืชปรับปรุงพันธุ์ ใช้พืชพันธุ์ดีที่เหมาะสมกับพื้นที่ และใช้จุลินทรีย์ชีวภาพในการควบคุมโรคพืช รวมทั้งใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อบำรุงพืชให้เจริญเติบโตได้อย่างเหมาะสม การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- การเกษตรแบบยั่งยืน มีการปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การไม่เผาฟางและตอซังข้าว การหมักฟาง การใช้ปุ๋ยหมัก ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อรักษา สิ่งแวดล้อม และเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคและเกษตรกร

- การทำเกษตรแบบหมุนเวียน (circular economy) เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการเกิดของเสีย และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- การใช้โดรนทางการเกษตร

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- ฟางข้าว งดการเผาฟางและตอซังข้าว โดยนำฟางข้าวมาทำปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และคลุมดินเพื่อป้องกันวัชพืช รักษาความชุ่มชื้นให้กับพืช

- การใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อบำรุงต้นพืช และการใช้จุลินทรีย์เพื่อควบคุมโรคพืช

- การเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

- โดรนเพื่อการเกษตร โดรนพ่นปุ๋ย/พ่นสารเคมี ช่วยให้การพ่นมีความแม่นยำ ลดแรงงาน และลดสารตกค้าง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นวิธีการตรวจวิเคราะห์หาปริมาณธาตุอาหารในดินก่อนทำการเพาะปลูกพืช เพื่อให้พืชได้รับปริมาณธาตุอาหารที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช โดยไม่ใส่ปุ๋ยเกินความจำเป็น ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ดังนี้

๑. เก็บตัวอย่างดิน : เก็บดินจากแปลงเพาะปลูก ลึกประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. โดยเก็บตัวอย่างดินอย่างน้อย ๕-๑๐ จุดต่อแปลง จากนั้นตากดินในที่ร่มและบดดินให้ละเอียด ผสมดินให้เข้ากัน จากนั้นเก็บตัวอย่างดิน ๕๐๐ - ๑๐๐๐ กรัม ใส่ถุงติดรายละเอียด ชื่อเกษตรกร ชนิดพืช วันที่เก็บ เพื่อส่งตรวจ

๒. ส่งตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ : ส่งที่สถานีพัฒนาที่ดิน หรือสำนักงานเกษตรอำเภอ

๓. แปรผลการวิเคราะห์ดิน : ผลการวิเคราะห์จะระบุว่าดินมีธาตุอาหารแต่ละชนิดในระดับใด ต่ำ ปานกลาง หรือสูง เพื่อประเมินความต้องการธาตุอาหารของพืช ซึ่งบางหน่วยงานที่ตรวจวิเคราะห์จะให้คำแนะนำปริมาณปุ๋ยที่ควรใช้ตามพืชที่ปลูก

๔. เลือกสูตรและปริมาณปุ๋ยที่ใช้ : เลือกปุ๋ยที่มีสูตรและอัตราส่วนของธาตุอาหารที่ใกล้เคียงกับที่คำนวณพิจารณาตามชนิดพืช อายุพืช และเป้าหมายผลผลิต

๕. การใส่ปุ๋ย : แบ่งการใส่ปุ๋ยเป็นหลายครั้งตามระยะการเจริญเติบโตของพืช

๖. ติดตามผลและปรับปรุง : สังเกตการเจริญเติบโตของพืช

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๘.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาเบญจพรรณ..... จำนวน.....๑.....(หน่วย...สระ...)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)เตรียมดิน..... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)เมล็ดพันธุ์..... เป็นเงิน.....๓๗๕.....บาท/ไร่

๑.๓)ปุ๋ย+ยา+ค่าแรง..... เป็นเงิน.....๒,๐๗๓.....บาท/ไร่

๑.๔)ค่ารถเกี่ยวข้าว+รถขนส่ง..... เป็นเงิน.....๖๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕) เป็นเงิน.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๓,๕๔๘.....บาท/ไร่

รายได้๖,๕๗๒.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....การทำงานข้าว.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ....๒๐๐,๐๐๐....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถลดรายจ่าย สามารถทำการเกษตรแบบ

หมุนเวียน เพื่อลดการเกิดของเสีย สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำการเกษตร และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช

ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน สามารถนำความรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติ

จริง ไปเผยแพร่ให้เกษตรกรได้ทราบ อีกทั้งยังเป็นการทำการเกษตรแบบยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรกรผู้ผลิต และผู้บริโภคมีสุขภาพที่ดีขึ้น

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน เมื่อมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการประยุกต์ใช้ในพื้นที่ก็จะทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

๓.ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมการอัดฟางข้าวเพื่อนำไปเป็นอาหารสัตว์ เป็นอีกทางหนึ่งที่ไม่เผาฟางลดการทำลายสิ่งแวดล้อม และลดปัญหาโลกร้อน

- การทำปุ๋ยหมัก จากเศษฟางข้าวและวัสดุที่เหลือทางการเกษตรโดยไม่เผาทำลาย เป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ด้วยการนำมาปรับปรุงบำรุงดิน บำรุงพืชในแปลง ลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้อีกด้วย

- การทำน้ำหมักชีวภาพ จากเศษผักผลไม้ในแปลงเกษตร เพื่อนำมาบำรุงพืชผักในแปลง เป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อีกวิธีหนึ่ง

- การทำฮอร์โมนไข่ การนำไข่และเปลือกไข่มาทำฮอร์โมนเพื่อบำรุงพืช ลดการใช้สารเคมี ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้นด้วย

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ลดการเผาฟางและตอซังข้าวในพื้นที่การเกษตร เป็นการลดสถานะโลกร้อนและฝุ่นละอองขนาดเล็ก
- ลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี ในพื้นที่การเกษตรเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- การใช้สารชีวภัณฑ์ ควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ทำลาย

สิ่งแวดล้อม

ภาพที่ ๕ การผลิตปุ๋ยหมักไว้ใช้ในแปลงเรียนรู้ภายในศูนย์เรียนรู้ฯ

ภาพที่ ๖ การผลิตฮอร์โมนไข่เพื่อใช้บำรุงต้นพืชภายในศูนย์เรียนรู้ฯ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการเกษตร พร้อมทั้งสนใจหาความรู้เพิ่มเติมในพืชชนิดใหม่ ๆ นอกจากนี้ยังเป็นเกษตรกรที่มีองค์ความรู้ด้านข้าว โดยเฉพาะการทำนาแบบไม่เผาฟาง การลดต้นทุนการผลิตข้าว การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การซื้อขายคาร์บอนเครดิต และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นแหล่งให้ความรู้ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างเกษตรกร เช่น การประชุมเชื่อมโยง ศพก. และแปลงใหญ่ การอบรมเกษตรกรผู้นำ การอบรมเครื่องจักรกล การอบรมต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ยังมีผู้เข้ามาศึกษาดูงานจากภายในชุมชน นอกชุมชน และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่าง ศพก. รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาศึกษาดูงาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร หรือศพก. สามารถเป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาด้านการเกษตร โดยมีนายสวัสดิ์ ชีพนุรัตน์ เกษตรกรต้นแบบสามารถให้คำแนะนำด้านการเพาะปลูกข้าว การจัดการศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย การเก็บเกี่ยว และการตลาด แนะนำให้ข้อมูลองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ทันสมัยแก่เกษตรกร รวมถึงประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ อปท. หรือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ เพื่อช่วยแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและด้านวิชาการเกษตรแก่เกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งกระจายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น ข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ราคาผลผลิต การระบาดของศัตรูพืช เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม รวมถึงนโยบายหรือโครงการสนับสนุนจากภาครัฐ

ในด้านวิชาการ นายสวัสดิ์ ชีพนุรัตน์ ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในเรื่อง การปรับปรุงวิธีการผลิต การเลือกพันธุ์พืช การจัดการดินและน้ำ การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ และ การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น โดรนเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกรมีช่องทางในการขยายผลดังนี้

๑) การฝึกอบรม

๒) การเรียนรู้จากแปลงเกษตรกรต้นแบบ

๓) การใช้สื่อเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก เพื่อเผยแพร่ความรู้ เทคนิค

๔) การลงพื้นที่เยี่ยมเยียนให้คำปรึกษา

เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร

๑) เกษตรกรนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ เช่น เรื่องการปลูกพืชแบบผสมผสาน ยึดตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่

๒) เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ เช่น การจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง ในการทำนา

๓) การทำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์และฟางข้าว

๔) การไม่เผาฟาง เพิ่มมูลค่าฟางข้าว

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร

๑) สามารถลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี

๒) เพิ่มมูลจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๓) ใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินอย่างถูกต้อง

๔) ใช้เทคโนโลยีโดรนในการพ่นสารแบบแม่นยำ

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน ร่วมกิจกรรมกับชุมชน เป็น
วิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับคนในชุมชน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ โดยร่วมจัดเวที
ประชาคมกับ อปท. สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาการเกษตร รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ในการจัด
อบรมให้ความรู้ เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพ โครงการเกษตรปลอดภัย โครงการลดต้นทุนการผลิต

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
(ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) การเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ ศพก. โดยการร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการ
ศพก. พร้อมทั้งประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการเกษตรในพื้นที่

๒) การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภาคี โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยทั้งภาครัฐ และเอกชน
เพื่อรับข้อมูลข่าวสาร หรือโครงการต่าง ๆ รวมถึงองค์ความรู้เพื่อนำมาเผยแพร่ให้กับเกษตรกร

๓) สร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ เผยแพร่
องค์ความรู้จากเกษตรกรทั้งในและนอกชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
ภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนร่วมในบทบาทของศพก. ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาการ
เกษตรในชุมชนของเรา โดยการทำงานร่วมกับเกษตรกร หน่วยงานราชการ และภาคเอกชน ทำให้สามารถถ่ายทอด
เทคโนโลยี นวัตกรรม และความรู้ใหม่ ๆ สู่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในศพก. ไม่เพียงแต่ช่วย
เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต แต่ยังสร้างความเข้มแข็งในชุมชนและส่งเสริมการทำเกษตรที่ยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการ ดังนี้

- เป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
- มีบทบาทในการวางแผนและบริหารจัดการงานต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน
- เป็นตัวแทนชุมชนในการประสานงานกับหน่วยงานราชการและองค์กรภายนอก
- เป็นประธานชุมชนเทศบาลตำบลสวนแตง
- เป็นคณะกรรมการพิจารณาแผนพัฒนาเทศบาลตำบลสวนแตง

- เป็นคณะกรรมการ ศูนย์ข้าวชุมชน, ศจช., ศคปช.
- ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบไม่เป็นทางการ ดังนี้
- เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับในชุมชนจากความรู้ ความสามารถ และความเชื่อถือ
- ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และช่วยแก้ไขปัญหาแก่สมาชิกชุมชนอย่างเป็นกันเอง
- มีบทบาทในการสร้างความสามัคคี และส่งเสริมความร่วมมือในระดับชุมชน
- เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ประเพณี และค่านิยมของชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- เสียสละเวลา เพื่อประชุม อบรม และถ่ายทอดความรู้
- เสียสละแรงกาย เพื่อจัดเตรียมสถานที่ในการประชุม อบรม ต่าง ๆ
- เสียสละทรัพย์ส่วนตัว ในการเดินทาง เพื่ออบรม ประชุมตามสถานที่ต่าง ๆ
- รับภาระหน้าที่ในด้านต่าง ๆ เช่น การเป็นประธาน ศพก. ซึ่งจะต้องมีภาระหน้าที่ในการ
- รับผิดชอบมากกว่าผู้อื่น รวมทั้งต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรและชุมชน

ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ความสำเร็จ เริ่มจากใจที่ไม่ยอมแพ้”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- (๑) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
- (๒) ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ภาพที่ ๗ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียนของนายสวัสดิ์ ชีพนุรัตน์ เกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การสัมภาษณ์สอบถามข้อมูล การจัดลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนที่เกิดขึ้น เพื่อวิเคราะห์ช่วงที่มีผลสำเร็จหรือปัญหา

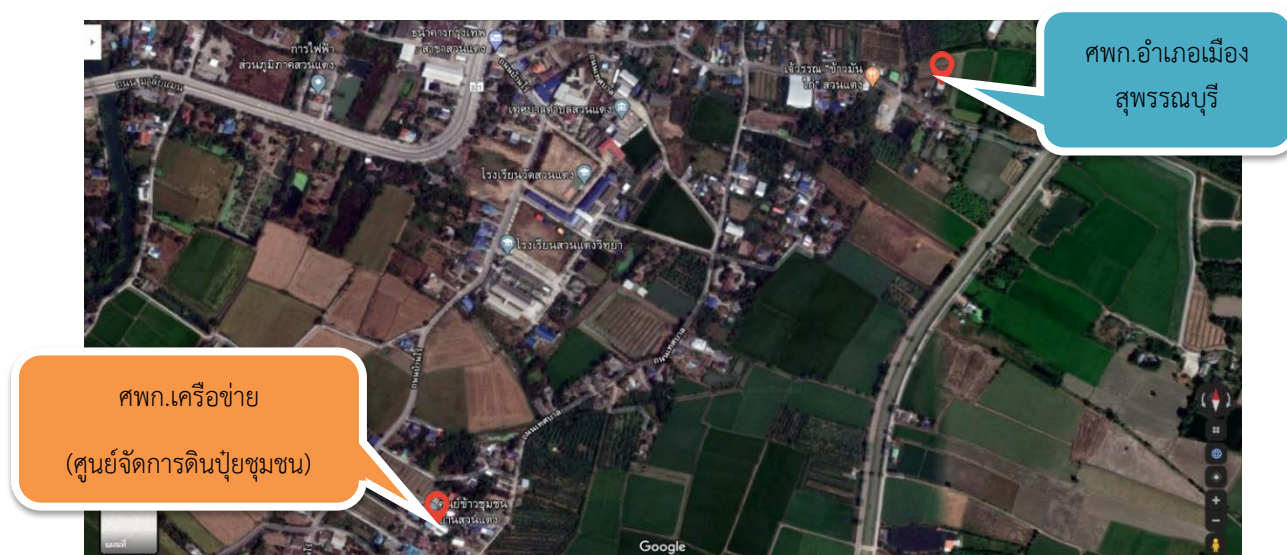
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ภาพผนวกที่ ๑ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เครือข่าย
ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี